

Dosarul nr. 3ra-566/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A.Arhip)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Minciună, V.Sîrbu, V.Mihaila)

Î N C H E I E R E

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Afacerilor Interne și a recursului depus de Larisa Crudu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Crudu împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la restabilirea la locul de muncă, încasarea sumei cu titlu de restanțe salariale, repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2016, Larisa Crudu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la restabilirea la locul de muncă, încasarea sumei cu titlu de restanțe salariale, repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul nr. 93EF din 23 mai 2014 a fost angajată în funcția de auditor intern al Secției audit financiar a Direcției audit intern, cu stabilirea salariului de funcție în sumă de 3 960 de lei, gradul de calificare 8, treapta III; pentru gradul de calificare i-a fost stabilit spor în cuantum de 375 de lei lunar.

A considerat că, eronat a fost stabilită treapta de calificare, întrucât, conform pct.11 alin. 2) din hotărârea nr. 331 din 25 mai 2012 a Guvernului, urma a fi stabilită treapta de calificare IV.

Din motivul calculării în mod eronat a plăților salariale datorate, pârâtul urmează să-i achite suma de 25 274,25 de lei.

A menționat că, între Ministerul Afacerilor Interne și Banca Comercială „Moldinconbank” a fost semnat un contract bancar care prevede achitarea salariului la cardul bancar, iar pentru virarea/păstrarea banilor salariatului în contul bancar se calculează o dobândă de 9 la sută. Pentru neachitarea în termen a salariului și a altor

plăți salariale, pârâtul urmează să-i achite suma de 1 682,77 de lei, cu titlu de dobândă la contul de card.

A relatat că, începând cu luna iunie 2014 și până în prezent, pârâtul refuză să restituie benevol suma datorată, iar în temeiul art. 330 din Codul muncii, urmează a fi încasat din contul acestuia suma de 6 824,52 de lei.

În temeiul art. 145 alin. (1), (2) și (4) din Codul muncii, pentru neachitarea la timp a plăților datorate, consideră necesară indexarea sumei datorată, urmând a fi achitată și suma de 12 908,21 de lei.

A comunicat că, în urma presiunilor la care a fost supusă la locul de muncă, la 28 septembrie 2015 a demisionat din funcția deținută, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la sumă de 75 000 de lei.

A solicitat Larisa Crudu admiterea acțiunii; încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne a prejudiciului cauzat în sumă de 6 824,52 de lei; a pierderilor cauzate prin neachitarea la timp a plăților salariale în mărime de 12 908,21 de lei; a dobânzii de depozit la contul de card în sumă de 1 682,77 de lei; a prejudiciului moral în sumă de 75 000 de lei; cheltuielile de judecată și obligarea stabilirii salariului cu atribuirea gradului corespunzător funcției deținute anterior, gradul de calificare 8, treapta IV pentru perioada 19 mai 2014 – 28 septembrie 2015.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis parțial; s-a încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul Larisei Crudu suma de 2 890 de lei cu titlu de ajutor material pentru anul 2014 și suma de 2 528,75 de lei ajutor material pentru anul 2015; suma de 3 148,74 lei indemnizație de concediu; 618,28 de lei restanța la plata indemnizației pentru concediu medical; 6 985,98 de lei dobândă de întârziere și 3 000 de lei prejudiciu moral. În rest, acțiunea s-a respins ca nefondată.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 19 martie 2019, Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la dosar.

Ministerul Afacerilor Interne nu a prejudiciat reclamanta, iar toate plățile salariale au fost calculate și achitate în conformitate cu legislația în vigoare.

Suma indicată de instanța de fond cu titlu de prejudiciu moral este nejustificată, în condițiile în care nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală.

A solicitat Ministerul Afacerilor Interne admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei din 13 februarie 2019 și a hotărârii din 30 octombrie 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 23 mai 2019, Larisa Crudu a contestat decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea ce ține de pretențiile respinse cu dispunerea rejudecării cauzei.

A indicat că, instanța de fond nu a cercetat cauza sub toate aspectele procedurale și nu a insistat ca Ministerul Afacerilor Interne să prezinte ordinul de plată ce ar

confirma transferul mijloacelor bănești și dacă într-adevăr există un certificat medical pentru perioada 11 -15 mai 2015.

A considerat că, examinarea cauzei nu a fost bazată pe probele prezentate, dovezile și argumentele expuse pe marginea pretențiilor înaintate.

A solicitat Larisa Crudu respingerea recursului depus de către Ministerul Afacerilor interne ca fiind inadmisibil și nefondat, de a casa parțial decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea ce ține de pretențiile care au fost respinse ca neîntemeiate cu dispunerea rejudecării cauzei.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Afacerilor Interne și a recursului depus de Larisa Crudu, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

La 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, iar potrivit art. 257 alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.

Reieșind din prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 3 aprilie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 23 mai 2019, Larisa Crudu a depus referință prin care a solicitat de a respinge ca inadmisibil și nefondat recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs depusă de Ministerul Afacerilor Interne și în cererea de recurs depusă de Larisa Crudu, în raport cu materialele cauzei civile, consideră că acestea sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 13 februarie 2019, care a fost expediată în adresa participanților la proces la 11 martie 2019 (vol. II, f.d.57). Calea de atac în ordine de recurs a fost demarată de către Ministerul Afacerilor Interne la data de 19 martie 2019 în interiorul termenului legal (vol. II, f.d.61).

Verificând motivele de casare, invocate în recursul depus de Ministerul Afacerilor Interne, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că,

argumentele invocate se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate de Ministerul Afacerilor Interne în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelor încălcări esențiale sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

La caz, criticile invocate de Ministerul Afacerilor Interne nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea Ministerului Afacerilor Interne, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul său cu soluția dată de instanța de apel, iar criticile invocate în recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depus de către Ministerul Afacerilor Interne.

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Referitor la recursul depus de Larisa Crudu, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Conform art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care.

În conformitate cu art. 429 alin. (4) lit. b) din Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374.

În conformitate cu art. 374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

Actele cauzei denotă că, prin încheierea din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de Larisa Crudu, reprezentată de avocatul Tatiana Maștalîn împotriva hotărârii din 30 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (vol. I, f.d.203-207).

Această încheiere a fost menținută prin decizia din 30 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție (vol. I, f.d.222-225).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele enunțate și în contextul noimelor de drept citate supra, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Larisa Crudu nu-și poate exercita dreptul legal de a ataca în ordine de recurs decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea opiniei enunțate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului, speța

Manuel da Silva Reis contra Portugaliei din 11 ianuarie 2005, prin care, un capăt de plângere a fost declarat inadmisibil ca urmare a neepuizării căilor interne de atac, și anume neexercitarea de către reclamânți din culpa lor a căii de atac apelul.

Astfel, din considerentele sus menționate Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide de a considera recursul declarat de Larisa Crudu, ca inadmisibil.

În conformitate cu 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, art. 429 alin. (4) lit. b), art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și lit. c) și art. 440 Cod de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibile recursurile depuse de Ministerul Afacerilor Interne și de Larisa Crudu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu